

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 34733
Nom: Bioètica
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1206 - Grau Odontologia	Facultat de Medicina i Odontologia	2	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1206 - Grau Odontologia	Bioètica	OPTATIVA

COORDINACIÓ

TAMARIT LOPEZ ISABEL

LLENA PUY MARIA DEL CARMEN

RESUM

Encara que l'ètica mèdica va nàixer a Grècia entre els segles VI i V a C., especialment en el si de l'escola hipocràtica, el terme "bioètica" va ser encunyat per l'oncòleg nord-americà Van Rensselaer Potter i va tenir gran difusió a partir de la publicació del seu llibre *Bioètica. Un pont cap al futur*, publicat en 1971. L'*Encyclopedia of Bioethics* la defineix així: Estudi sistemàtic de les dimensions morals incloent-hi la visió moral, les decisions, la conducta i les polítiques de les ciències de la vida i l'atenció a la salut, amb una varietat de metodologies ètiques en un context interdisciplinari.

La bioètica és una disciplina essencial en el grau d'odontologia, perquè capacita per reconèixer els problemes morals que sorgeixen en l'exercici de la professió, per reflexionar sobre ells i per prendre decisions, juntament amb els pacients, des de la perspectiva dels valors ètics. En definitiva, capacita els odontòlegs per ser professionals i no només tècnics, perquè els ajuda a conèixer les metes que donen sentit a la seua professió i per posar al servei d'aquestes metes els coneixements i les tècniques que aprenen les altres assignatures del grau (per exemple, anatomia humana, biologia, bioquímica, patologia quirúrgica, cirurgia bucal, periodòncia, etc). Serveix, doncs, per a articular tots els estudis del grau d'odontologia al voltant de les finalitats i els

principis de la professió.

El conjunt de la pràctica professional està relacionada amb la bioètica, perquè implica una manera d'exercir la professió basada en els quatre principis bàsics de la bona pràctica professional: nomal eficència, beneficència, autonomia i justícia. Per tant, complementa les orientacions professionals que d'alguna manera han d'estar presents en totes les assignatures, però amb l'aportació dels coneixements específics d'una matèria que s'ha forjat reflexionant sobre la dimensió humana de l'acció.

D'altra banda, permet conèixer i analitzar les normes ètiques professionals que ja estan recollides en codis acceptats socialment, de manera que s'entenga la raó de ser de les normes i que puguen posar-se en pràctica no per conveniència, sinó per convicció.

A més, contribueix comú a nova eina a la presa de decisions responsables en l'exercici de la professió odontològica, perquè l'odontologia moderna està pressionada per qüestions morals i socials que afecten de manera considerable la seua pràctica diària.

Sens dubte, algunes qüestions ètiques són indispensables en la pràctica odontològica: la prevenció de les malalties bucal i la cura de la salut bucal per a tothom, tant per als que tenen mitjans com per als que en manquen, el consentiment informat, la necessitat de disposar d'una assegurança de responsabilitat civil, l'existència de comitès d'ètica i mediació professional, la necessitat de disposar de protocols d'actuació professional, etc.

Finalment, aquesta assignatura pretén col·laborar en la formació dels professionals de l'odontologia també com a ciutadans, coneixedors de l'ètica cívica d'una societat democràtica i pluralista.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Comprendre la importància d'aquests principis per al benefici del pacient, de la societat i la professió, amb una atenció especial al secret professional.

Comprendre la importància de desenvolupar una pràctica professional respecte a l'autonomia del pacient,

a les seues creences i cultura.

Conèixer els elements essencials de la professió de dentista, incloent-hi els principis ètics i les responsabilitats legals

Mòdul: D'Introducció a l'odontologia - Reconèixer que el pacient és el centre d'atenció i que totes les interaccions, incloent-hi prevenció, diagnòstic, planificació i execució del tractament i manteniment, han de buscar el seu millor interès, i evitar qualsevol tipus de discriminació i respectar la confidencialitat.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. TEORIA

1. L'àmbit de l'ètica. Ètica, política, dret, economia i religió. Ètica fonamental i ètiques aplicades.
2. Història i fonaments de la bioètica. Principis de la bioètica i metes de la medicina.
3. Metodologia d'anàlisi de casos en odontologia. Valors i principis bàsics. La deliberació.
4. El consentiment informat. Bases ètiques i models de consentiment.
5. La confidencialitat: el secret professional i la història clínica.
6. Justícia sanitària. Ètica de la gestió sanitària: qualitat de l'assistència i condicions d'exercici. Ètica en l'assignació de recursos.
7. Ètica de l'empresa d'odontologia. La responsabilitat social de les empreses des de la perspectiva ètica. Ètica del màrqueting odontològic.
8. Els comitès de bioètica.
9. La relació dentista-pacient. Ètica de les relacions entre professionals de la salut.
10. Ètica de la recerca i de les publicacions professionals.

2. SESSIONS PRÀCTIQUES

Es realitzaran seminaris sobre:

- Anàlisi ètica de casos pràctics d'odontologia des de la perspectiva dels valors morals.
- Elaboració d'un consentiment informat.
- Elaboració de protocols de recerca per a l'avaluació per part del comitè d'ètica.
- Passos que cal seguir en un problema ètic per a la seua avaluació per la comissió d'ètica.
- Anàlisi de declaracions i codis internacionals, nacionals i autonòmics.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	25,00
Pràctiques a l'aula	20,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	0,00
Preparació de classes	52,00
Preparació d'activitats d'avaluació	11,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	63,00

METODOLOGIA DOCENT

1. Metodologia de les sessions teòriques

1.1.- El professorat presentarà el contingut de les sessions, buscant un equilibri entre les qüestions teòriques i les pràctiques.

1.2.- Es fomentarà la participació dels estudiants a classe, fent-los preguntes durant la presentació o responent les preguntes que formulin.

1.3.- Es verificarà, mitjançant un diàleg constant, que els coneixements s'estan assimilant.

2.- Metodologies de les sessions pràctiques.

2.1.- Es realitzaran seminaris en què els estudiants, amb l'ajuda del professorat, treballaran en grup o individualment per analitzar casos clínics, discutir possibles solucions, elaborar documents necessaris per

a l'exercici professional i presentar treballs d'interès comú.

2.2.- Es fomentarà l'assistència a activitats extraescolars relacionades amb la bioètica i realitzades durant el semestre en què s'imparteix aquesta assignatura.

2.3.- S'incorporarà a la docència, sempre que sigui possible, la perspectiva de gènere, el respecte a la diversitat i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

AVALUACIÓ

Teoria (80%)

- Avaluació del component teòric mitjançant una prova final.

Pràctiques (20%)

- Avaluació continuada de la participació en els seminaris: 15 %

- Assistència a activitats externes que proposeel professor: 5%

Per a aprovar l'assignatura és necessari aconseguir almenys el 50 % de les puntuacions màximes que s'assignen a cada bloc, teòric i pràctic.

L'assistència a les activitats pràctiques és obligatòria. Es considera que els estudiants compleixen aquest requisit si han assistit com a mínim al 80% d'aquestes activitats i han justificat adequadament la impossibilitat d'assistir a la resta de sessions per força major.

Es recorda als estudiants la importància de fer les enquestes d'avaluació a tot el professorat de les assignatures del grau.

BIBLIOGRAFIA

BÀSIQUES

- Beauchamp, Tom L. y James F. Childress, Principios de ética biomédica, Masson, Barcelona, 1999.
- Conill, Jesús, Horizontes de economía ética, Tecnos, Madrid, 2004.
- Cortina, Adela, Ética aplicada y democracia radical, Tecnos, Madrid, 1993. ¿Para qué sirve realmente la ética?, Paidós, Barcelona, 2013.
- Cortina, A., García-Marzá, D., (Ed.), Razón pública y éticas aplicadas. Los caminos de la razón práctica en una sociedad pluralista, Tecnos, Madrid, 2003.
- Couceiro, Azucena (ed.), Bioética para clínicos, Triacastela, Madrid, 1999.
- García Marzá, Domingo (dir.), La apuesta ética en las organizaciones sanitarias, Universitat Jaume I, Castellón, 2005.
- Gracia, Diego, Fundamentos de bioética, Triacastela, Madrid, 2008. - Procedimientos de decisión en ética clínica, Triacastela, Madrid, 2008.
- Gracia, Diego y Javier Júdez (eds.), Ética en la práctica clínica, Triacastela, Madrid, 2004.
- Martínez, Julio Luis (ed.), Comités de bioética, Dilemas éticos de la medicina actual nº 16, Universidad Pontificia de Comillas / Desclée De Brouwer, 2003.
- Simón Lorda, Pablo, El consentimiento informado, Triacastela, Madrid, 2000.
- Simón Lorda, Pablo (ed.), Ética de las organizaciones sanitarias. Nuevos modelos de calidad, Triacastela, Madrid, 2005.
- Siurana, Juan Carlos, La sociedad ética. Indicadores para evaluar éticamente una sociedad, Proteus, Barcelona, 2009.

CODIS I DECLARACIONS INTERNACIONALS:

- Jurament hipocràtic.
- Codi de Nüremberg, de 1946.
- Declaració d'Hèlsinki de l'Associació Mèdica Mundial, de 1964 (2008).
- Informe Belmont, de 1978.
- Declaració Universal sobre Bioètica i Drets Humans, 19 d'octubre de 2005. 33a
- Sessió de la Conferència General de la UNESCO.

CODI ESPANYOL D'ÈTICA I DEONTOLOGIA DENTAL

- Codi Espanyol d'Ètica i Deontologia Dental. Aprovat per l'Organització Col·legial de Dentistes d'Espanya, 2012.

NORMATIVA EUROPEA

- Conveni per a la protecció dels drets humans i la dignitat de l'ésser humà respecte a les aplicacions de la biologia i la medicina.

- Conveni relatiu als drets humans i la biomedicina (Aprovat pel Comitè de Ministres el 19 de novembre de 1996).

RECURSOS e-Salut:

- ClinicalKey Student Medicina, Odontologia y Enfermería [<https://uv-es.libguides.com/RecursosSalut>]
- Acces Medicina [https://uv-es.libguides.com/Access_Medicina]
- Médica Panamericana [https://uv-es.libguides.com/Medica_Panamericana]